

ORGAN FÖR SVERIGES SÄNDAREAMATÖRER

Red. och ansvarig utgivare: Ing. H. ELIÆSON (SM6WL), Fack 8, Motala

EDITORIAL.

Från och med detta nummer utsändes QTC från utgivningsorten. Som bekant har utsändandet förut skett genom en firma i Stockholm, vilket vid ett flertal tillfällen inverkat menligt på distributionen. Det senaste exemplet var missödet med postgirokorten. De utlovades medfölja nummer 7, men kommo ej med, varför de i stället bifogas detta nummer. Utsändningstiden blir samtidigt förkortad med ett par dagar, i det tidningen nu kan sändas ut samma dag som den tryckes.

Red. vill här ytterligare understryka Sekreterarens begäran att medlemmarna snarast under-

rätta denne om ev. felaktiga adresser. Enligt meddelande från Styrelsen får den en hel del exemplar av tidningen i retur på grund av att adressaten flyttat till okänd ort.

Det förefaller som om intresset för QTC åter svalnat ute i landet. Bidragen till detta nummer ha varit alltför fåtaliga. Red. hyser en svag förhoppning att kunna få ut ett nummer till före jul, men då måste läsekretsen verkligen göra en kraftanstängning och hjälpa till. Det är tråkigt att behöva saxa större delen av innehållet ur andra föreningsorgan.

—WL.

FRÅN SEKRETERAREN.

En kontrollering av medlemsförteckningen utföres för närvarande. På grund av önskvärdheten att alla uppgifter skola bli korrekta ombedjas medlemmarna att snarast till sekreteraren anmäla alla adress- och namnförändringar.

Vid styrelsesammanträde den 14 oktober 1938

utsågs en nämnd för ordnande av bulletinutsändningen. Nämnden består av —5RH, —5WK och —5ON.

Vid samma sammanträde utsågs till tävlingskommitté —5RH, —5ZX och —5TP.

SSA-JETONG.

SSA har låtit utföra jetonger enl. ovan i silver och brons avsedda att utdelas som priser i kommande tävlingar men även lämpliga såsom förtjänstmedaljer. Det första exemplaret (i guld) överlämnades som sig bör till OM —UA som ett bevis på föreningens uppskattning av hans långvariga och trogna arbete för SSA.

Jetongen är mycket vacker och kommer säkerligen att uppskattas av blivande pristagare i våra tävlingar.

JULFESTEN.

När och var den sedvanliga julfesten skall gå av stapeln har Red. veterligt ännu ej bestämts. Det har dock ryktats om den 17 december, men det förefaller knappast troligt att tidpunkten skulle bli så sen. Hur som helst så kommer separat kallelse att utfärdas.

I samband med julfesten äger även de traditionella telegraferingstävlingarna rum. Begagna den korta tid som ännu står till buds till att träna upp mottagnings- och för all del även sändningsförmågan. Både —WJ och —ZL behöva konkurrens.

Julsammankomsterna bruka vara livligt besökta även av utsocknes hams och vi få hoppas att så blir fallet även i år.

MEDLEMSAVGIFTEN

skall enligt statuten vara betald före den 1 jan. Sänd in beloppet redan nu OM:s.

FRÅN DISTRIKTEN.

SM 2-3.

Den sista månadens conds på 40 mb ha enligt uppgifter ej varit så särdeles goda. —WB har tyvärr ej kunnat lyssna i vanlig utsträckning p. g. a. 25-periodigt nät.

—2NR förlovade sig i somras vilket får räknas som förmildrande omständighet för sommarens inaktivitet. Nu har han kommit igång på 40 mb med CC och fundamental-QRG 3516 KC/s.

—3YP ligger f. n. i Västerås för studier men har under sommaren byggt om sin TX, och old-YP bygger om hans RX. Skall där nere söka rigga upp en QRP-Hartley och låta höra sig på 40 mb någon gång. YP meddelar att Umeå berikats med två nya medlemmar: 3—451 som lyssnar på en hembyggd HF-Det-LF från AC, och 3—448 som är lycklig ägare till en Hallicrafters Challenger. Båda träna morse för fullt.

—3MT är distriktets DX-haj som väl vid denna tiden bör ha hunnit med en hel del.

—3XJ har i ett brev före årsmötet beklagat sig över 40-metersbandet och dess nybörjarfoni. Till den verkan det hava kan låter jag XJ's kärva uttalande gå vidare. En old-timers syn på saken alltså. "Det borde gå att få årsmötet att uttala sig för förbud för 40-meters foni. Som det nu är, är det knappast lönt för en norrom-skogsham att försöka göra sig hörd bland fonismörjan. Det värsta är, att det mest är nybörjare som husera med eländet. De äro vy dåliga i morse, men med munlädret är det ingen fara, ty de kunna prestera det hart när otroliga. Jag förstår ej huru de kunnat skaffa sig licens ty deras morse är så underhållig att de ej kunna svara en som sänder enbart telegrafi. Det är glädjande med nya licenser, men sorgligt att iakttaga den s. k. trafikultur dessa nya hams besitta."

DL 1—2.

SM 4.

Jag tackar för valet till DL.

—RL har fjärrmanövrering på sin TX. På grund av reparationer i våningen har eterdebuten måst uppskjutas.

—ZI köpte en 3,5 MC/s xtal i somras och byggde ny CO-PA. Fastnade på grundfrekvensen men efter fördubblade (Obs. vitsen. — Red.) ansträngningar kom han upp på 7 MC/s och njuter nu av fina T9x rapporter.

—MW kör 6L6 EC utan foni (!!) men tyckte visst det blev för långtråkigt. Reste till Lappland och förlovade sig. Gratulerar. Är nu hemma och allt i ordning igen.

—MO har byggt en prydlig Tx helt i metall med 6L6/EC och T20/PA. Input 60 watt. Anodmodulering med 6L6 i class AB. GRG'n är litet orolig men det ordnar sig väl när det blir litet kallare här uppe.

—XX DX'ar på 14 MC/s.

—LX har sitt bygge färdigt EC-FD-PA med c:a 60 watts input. Visserligen är tonen inte riktigt ren och PA-steget svänger på egen hand men annars är det mycket lyckat.

—KI har nyligen kommit igång med en Hartley och 5 watt. Bygger redan en större sak.

—457 och —458 reste till Stockholm för att avlägga provet men de tålde ej luften, varför CW-träningen fortsätter.

—4LX.

SM 5—Örebro.

—YU kör flitigt på 14 MC/s med foni. Har sked med G5DT så gott som varje dag. DX-QSO avverkas då och då så fone-WAC närmar sig med raska steg. Skall sätta upp en W8JK-karusell till sta'ns stora förtjusning.

—UH går på aspirantskolan i Linköping så QRL och QRT.

—NH QRL jobb men visar sig ibland på 7 MC/s.

—YW QRT — ingen Tx.

—SM håller på med nybygge som snart är klart (två 6L6G i p-p EC).

—316 köpt ny stor hund. Den andra var för liten. Kröp under —YU's skrivbord och slickade på likriktaren.

—TQ QSY'at till Luxor i Motala.

—WZ kör varje dag med 14 MC/s foni. QSO med W-stns. BK QSO med OH2OI på 14 MC/s fone. Söker med ljus och lykta efter de felande staterna för WAS. Totalt har nu 77 länder workats med CW och 22 med fone.

SM 5.

I femte distriktet är fortfarande aktiviteten stor. Många nya medlemmar ha vunnit inträde och om deras liv och leverne skall närmare redogöras i nästa rapport.

Intresset synes vara störst för 20 meters bandet med dess fina dx-conds, vilka ha varit ganska goda hela hösten. En del 5-or ha även flyttat upp till 80 meter och där trimmat upp sin foni. 40-meters bandet synes vara rätt så dåligt nu, vilket det för övrigt varit hela hösten, sålunda är "QRM från foni" ett ofta återkommande uttryck i rapporterna. En del 5-or ha även genomlidit oktoberflyttningen med påföljande QRT.

Undertecknad kommer nu att lämna en liten rapport över de av distriktets medlemmar som avlyssnats i min super.

—MB är mest på 20 meter ropar dx men nil QSO, olämplig antenn (10 meters hertz)?

—NS specialist på 40 meter kör EC—PA med c:a 10 watts input och vy fb ton.

—NU synnerligen aktiv i våras, men har nu ej hörts på en längre tid. Hw?

—NX CQ-ar efter olja i Skåne, redskapet är en CO—Pa vilken förut beskrivits i QTC.

—OK hans medhjälpare, numera QSL-manager, bygger fortfarande på sin kärra, måste bli något ufb med hänsyn till den långa tid som bygget tager. Lär i alla fall bli något på CO—PA med 6L6. (Bara inte denna typ av tx är för omodern innan allt är färdigt.)

—NY mest på 40, men har ett dx på 20. Bästa QSO OY5R. Nw QRT på grund av flyttning.

—OF flitig på 40. Dx har dock hörts ropa honom på 20.

—OH kör foni på 20 med G-stns, 2 watts input es R9+ ufb. Nu QRT på grund av ett större bygge, såväl till form som input.

—OJ har legat i "lumpen" och tränat morse, nu säker på 130 takt. Tx och resultat i övrigt dock obekant.

—OM har ej hörts av. Hw?

—ON kör med EC—PA c:a 60 watts mest på 20, dx svara flitigt.

—OO lär ha QSY-at till Stockholm, men ej infunnit sig på något meeting. Sri. Undertecknad hade förr i tiden, som 4-a, många fb SO på 80 meter med honom. Nw QRT?

—OQ QRT på grund av bygge och är för övrigt QRL på grund av dx-karta. Kommer nog igång snart, när EC-t nu är klart.

—OU kör 80-meters fb foni med CO—PPPA (T 20). Höres även ibland "klia keyen" på 40.

—OV har hörts nästan alla timmar på dygnet på 40 med EC—PA, 6L6, input abt 25 watts. Nu QRT på grund av flyttning och ombyggnad för AC.

—OX har ej avhört på en längre tid. Men dyker väl snart upp på 40 igen.

—OY har nu "kirrat lumpen" och är igång på 40 meter lite då och då.

—PC namnet fb för jobbet, kör mest på 40, utrustning okänd.

—PL QRT på grund av mycket jobb, kör dock ibland på söndagarna.

—PS QRT.

—QF QRT på grund av studier.

—QQ slipar kristaller och kör på 40.

—QR gammal "fonihaj" som tystnat på grund av flyttning och ombyggnad.

—QU har anlänt till Kungl. Huvudstaden. Välkommen! Kärran har han lämnat hemma. Sri.

—QV befinner sig för tillfället i Strängnäs med en liten prtabel. Har ej hörts här?

—RH höres ropa dx på eftermiddagarna, samt sända bullen på söndagarna. OBS. Allmänt QRT under bullen.

—SC gammal god foni-stn nw QRT hw??

—SH hörs ibland på 40, resultat okänt.

—SI hörde undertecknad första gången på årsmötet.

—SJ har ej mycket tid för kv. numera, men det blir väl bättre till vintern?

—SL har kört 0,5 watts foni med sin granne —SC. Nu QRT på grund av flyttning.

—SV har ej hörts på en längre tid.

—TI kör dx för fullt från nytt QRA. Synes sällan på meeting.

—TN och

—TO vilka äro QRT. Vy sri.

—TV har nog ej fått sin kärra klar än. Det lär visst bli något på CO—PA med 6L6G.

—UD kör med EC—PA input 25 watts, får fina dx. Har även erhållit WAC. Grattis!

—UL har svårigheter med sin kärra, torde dock snart få den ok, med åtföljande T9x.

—UM ej så flitig numera, men hörs ibland på 20.

—UN QRT.

—UW har just fått sin kärra klar. CO—PPPA med 809 i slutsteget.

—VR välbeställd "secretary of SSA" är synnerligen aktiv, tog många fb dx under DJDC-testen, vilket bör placera honom fint i prislistan. Har även välsignats med en sec. op. Grattis.

—VJ hörs mera sällan, ligger visst på 40.

—VW kör nu på ten, funderar även på 80 foni. Kivas med —VR om bästa placeringen i DJDC-testen.

—WJ dx-ar flitigt på 20.

—WK d:o, kör även foni på 40. Har erhållit WAC. Grattis OB!

—XH har lite tid för kv. numera och när han kör så är det med EC—PA input 25 watts.

—XT Afrikaspecialist, dipolen går ej år annat håll, har många fb dx med det "mörkaste Afrika".

—YT vy QRYL.

—YV ör mest på 20 och då fina dx. Har snart sin nya kärra klar. Blir CO—FD—PA med T 40 i pp i slutsteget. Modulator under tillverkning för abt 200 watt foni.

—ZL bygger och kör snart igång med abt 1 kw.

—ZP har hörts någon gång på 20 men mest QRT.

—OS slutligen har QSY-at till Hagalund och in i äktenskapet. Kör mest på 20, har haft WAC—QSO minst 10-dubbelt. Har sked med HC varje kväll. Tx-en är EC/CO —PA input abt 50 watts.

Ja, boys! Till nästa gång vore det fint med lite rapporter. Det går till på så vis att man skriver ett litet meddelande vilket inlägges i ett kuvert. Utanpå kuvertet skrives G. Ljunggren, Vasavägen 18, Hagalund, och efter påsatt frimärke lägges detsamma i närmaste postlåda...

Vy 73's

DL 5 —OS.

SM 6.

—UA delar sin tid mellan 20 och 40 meters bandet. Får fb dx på 20 mtr. Många W5 och W7 ha hörts ropa honom.

—KA har kommit igång med foni på alla band. Får goda rapporter och har fått gallermodulationen ytterst fin. Väntar nu bara på DX.

—LJ har gjort sitt första dx, en VK. Har även byggt en super, som går fb. Modell: Jones ultra super-gainer.

—NB körde sönder sin transing samtidigt som han hade sitt första W-QSO. Är älskare av ragchewing på 40 mtr. Har fått igång fb foni.

—NC har snart en TX färdig av samma modell som —NB. Good luck.

—LV funderar än så länge på lämpligt TX-bygge.

—LW har byggt om sin mopa till CO-PA.

—MM har plockat ned sin Hartley och kör nu med en CO-PA.

—ML skall under den kommande vintersäsongen bygga ett kraftigt slutsteg med 809:or. Tnx för rapporterna varje månad OB. Ditt ex. manar till efterföljd.

—QP har haft fb resultat med sin beam, som går bra i alla riktningar. Nya DX äro ZS och ZE. Har byggt om sin TX och har nu fyra 25L6G i pushpull-parallell. Workar massor av DX.

—OB håller på med en stor super, som blir något alldeles extra fb.

—OR har gjort en liten paus, men lovar att komma igen snart.

—PO har snart sprätt på sitt nya bygge.

—YM planerar ett stort mottagarebygge. Sänder med Chalmers TX så länge.

—XK kör med sin Hartley, men snart är den nya TX:en färdig och då...

—VX har ordnat sked både med ZB2 och med ZE1JI. Har haft en hel del nya countries. Bygger nu modulator med automatisk volymkontroll och magiskt öga att användas för foni på 20 meter. Kristallmike. Den 1 oktober avverkades ett WAC på sex timmar.

—PA är endast på 20 mtr. DX:ar varje dag.

—ND är aktiv på 40 mtr på förmiddagarna, men har hela huset fullt av dåliga bc-mottagare, som lida av blanketing.

—LT kör på 80 mtr med fb sigs.

—RE gör likaledes samt planerar nytt RX-bygge samt modulation.

—LQ planerar stort TX-bygge.

—RF har fått en R9 rapport på foni från VU2FQ. Har vidare varit värd för ett större meeting, som även passade på att se dvs höra, vad —LQ's NC 81X går för.

—NP kör troget sina 48:or och gör lika troget en hel del dx. Snart klar för WAC.

73 es dx OBs.

DL6.

SIGNAL SHIFTER.

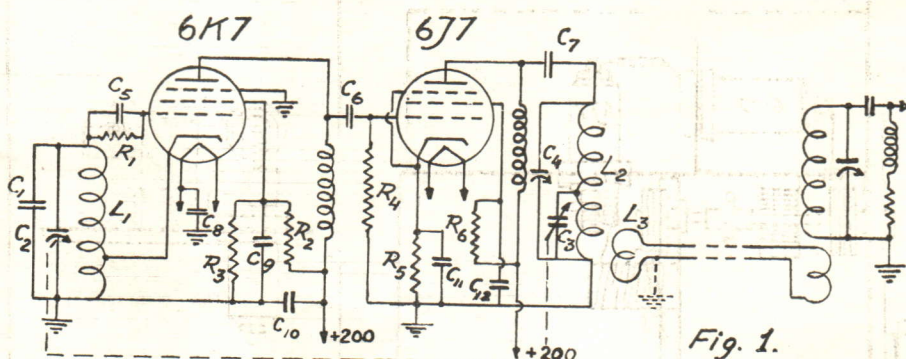

Fig. 1.

$R_1 = 0,1 \text{ M}\Omega$	$C_1 = 400 \mu\text{F}$ Mica
$R_2 = 25,000 \Omega$	$C_2, C_3 = 40 \mu\text{F}$
$R_3 = 50,000 \Omega$	$C_4 = 50 \mu\text{F}$ trimmer
$R_4 = 0,2 \text{ M}\Omega$	$C_5 = 150 \mu\text{F}$ Mica
$R_5 = 500 \Omega$	$C_6, C_7 = 1,000 \mu\text{F}$ Mica
$R_6 = 0,1 \text{ M}\Omega$	$C_8 - C_{12} = 0,01 \mu\text{F}$

$L_1 = 4 + 16$ varv 0,5 DCC tätlindad 22 mm. diam.
 $L_2 = 25$ varv 0,5 DCC längd 50 mm., 22 mm. diam.
 Uttag c:a 14 v. fr. jord.
 $L_3 = 2$ varv länk fribärande runt L_2 .

Mycket har i QTC:s spalter skrivits om hur man bär sig åt för att uppnå god frekvensstabilitet hos en elektronkopplad oscillator, och det är icke meningen med dessa rader att upprepa de elementära förutsättningarna härför, som redan torde vara välbekanta för de flesta. Det behöves emellertid icke lång tids lyssnande på t. ex. 20-metersbandet, förrän man kommer underfund med att i många fall det är så och så med självstyrda sändares frekvenskonstans. Ofta röjer en avsevärd frekvensdrift ECO:n bakom en f. ö. kanske väl filtrerad och vacker signal. Och försök sedan att läsa en sådan signal, när QRM är så pass svår, att stor selektivitet hos mottagaren måste tillgripas! I de flesta fall är det hopplöst. Vi måste lära oss att fordra mera än hittills av en ECO, om den skall användas på frekvenser högre än 7 MC/s. De lägsta fordringar man bör ställa upp äro dels absolut frihet från kipp vid nyckling av ett efterföljande steg, dels minsta möjliga drift under uppvärmningsperioden. Särskilt det

sista villkoret bereder mycket stora svårigheter vid användning, såsom hittills i regel varit fallet, av ett relativt kraftigt rör i oscillatoren. Genom att ett sådant har ganska stora elektroder och även en avsevärd glödtrådseffekt, blir med nödvändighet frekvensdriften stor under uppvärmningsperioden. Vidare är vid de flesta ifrågakommande rör skärmningen mellan anod och styrgaller otillfredsställande, så att en återverkan från ett efterföljande, nycklat steg lätt förorsakar kipp. Det ligger då ganska nära till hands att som oscillator använda en högfrekvenspentod av mottagaretyp med relativt liten glödtrådseffekt och god inre skärmning och förstärka dettas svaga svängningar med ett rör med stor branthet. Kombinationen 6K7—6J7 har visat sig synnerligen lämplig, och här nedan skall i korthet beskrivas en "signal shifter" med dessa rör, vilken utan vidare kan kopplas till vilken förut kristallstyrd eller elektronkopplad sändare som helst. Uppslaget är hämtat från QST juni 1938, där

SM 7.

SM7YE tackar härmed för valet till DL7 och skall försöka göra det bästa av de små bidrag som ev. komma att inflyta.

—7YN har återkommit från en två års seglats i främmande farvatten men är förlorad för 7:de distriktet ithuby att jobb väntar i Göteborg. Har lovat sätta sprätt på k/v-grejorna snarast möjligt.

Största kortvågsintresset f. n. i distriktet förefinnes nog i Landskrona, där —MZ nu äntligen fått ordentlig fart på sin kärra och —PY går i gammal känd foni-stil. —WI har ännu ej fallit för frestelsen att överge CW'n.

Vad händer och sker i Simrishamn, X-stad och Växjö? Pse sänd en rapport då och då så att man vet att ni lever.

I rikets tredje stad är allt lugnt och stilla. Vad gören I alla —WA, —YR, —WX, —XE, —SP, —TJ, —QD m. fl.? Vaknen upp ur er törnrosasömn och fatten än en gång kärlek till kortvågen!

Förlovad, förlorad, förledd: —XZ har varit tyst länge nu. Är uppgiften verkligen så krävande OB?

73

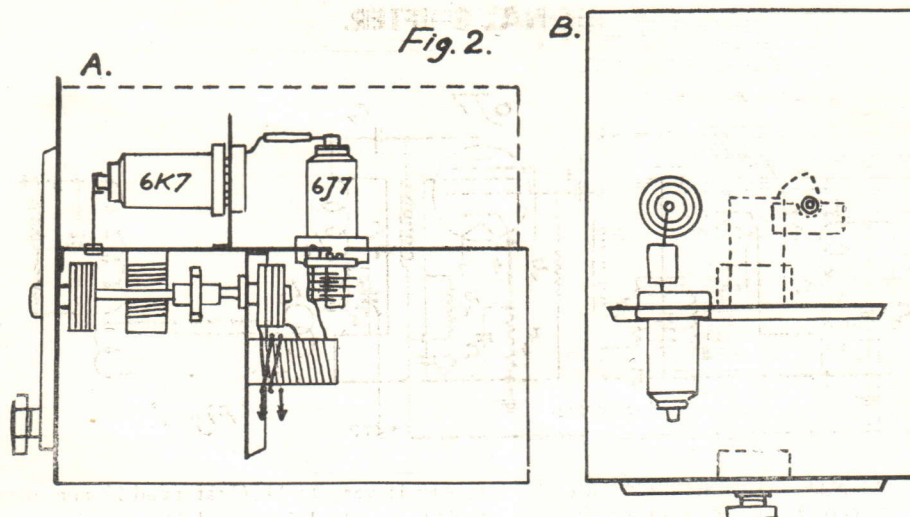
DL7

SM 7—Halmstad.

SM7OE rapporterar att det f. n. ej finnes någon aktiv ham i laxstaden. Själv är han QRT p. g. a. ombyggnad. Nätet skall ändras från DC till AC vid jultiden. —7PM har lämnat Sverige och tillträtt en plats i Costa Rica.

—OE låg i somras på Signalregementet i Stockholm tillsammans med —5XH, —6XK, —5OJ, —5OY och —5NM. Dessutom låg där —5NA, löjtnant Grönvall, som härmed tackas för senast. På manövern var —OE på signalspaningstropp tillsammans med —5SF, furir vid Värmlands regemente.

Skiss av chassis och delarnas placering.
A) Genomsnittsskärning sedd från sidan. B) Uppifrån.
Plats finnes för likriktare och filter.

just 6K7—6J7 som ECO beskrivits, ehuru direkt inbyggda i en sändare med enrattsavstämning för alla stegen.

Kopplingsschemat är som synes av fig 1 ganska enkelt. 6K7 är på gallsidan kopplat som en vanlig elektronkopplad oscillator. Anoden är kapacitivt kopplad till gallret på 6J7, och som anodimpedans användes en högfrekvensdrossel, vilket resulterar i en aperiodisk koppling mellan rören. Anodkretsen på 6J7 är avstämd till dubbla oscillatorfrekvensen och medelst länkkoppling kopplad till gallerkretsen på sändarens första steg. Tillräcklig output erhålles från 6J7 för att driva en vanlig pentod eller tetrod som rak förstärkare. För att slippa neutralisera detta steg är det ofta lämpligt att sidstämja gallerkretsen något.

Vid konstruktionen av denna "signal shifter" var avsikten att låta den utan spolbyte styra en tre stegs sändare på 7, 14 och 28 MC/s. Gallerkretsen svänger sålunda på 3,5 MC/s, och utgångskretsen är stämd till 7 MC/s. Vid sändning på 7 MC/s gå följaktligen alla tre efterföljande stegen som raka förstärkare. För 14 MC/s kan första steget köras rakt och det andra som dubblare. Bättre är dock att dubbla redan i första steget och låta andra steget gå rakt för 14 MC/s och dubbla för 28 MC/s. Emellertid var det svårt att få tillräcklig utstyrning av första steget för dubbling. Det visade sig då överraskande, att första steget kunde köras som vanlig ECO med dubbling till 14 MC i anoden och likväl styrs av "signal shifter'n", så att tonen blev absolut stabil. I själva verket ha vi här alltså en "locked oscillator", och tack vare den goda isolationen mellan utgångs- och oscillatorkretsarna i "signal shifter'n" förefinnes ingen återverkan från de senare stegen i sändaren. För den, som redan har en sändare med ECO av den vanliga typen, behövs det sålunda endast att linda ett par varv böjlig sladd omkring gallerpolen vid den "kalla" änden och koppla till "signal shifter'n" med en tvinnad dubbelledare.

För att bra resultat skall erhållas måste spänningen till "signal shifter'n" vara *mycket väl filtrerad* och konstant. Enklast torde vara att taga den från mottagarens anodaggregat, då strömförbrukningen ej uppgår till mer än 10 à 12 mA. Allra finast är naturligtvis att bygga en särskild likriktare, så att man får en oberoende enhet. En annan viktig sak är, att avstämningsskretsarna, särskilt oscillatorkretsen, böra vara så placerade, att de i minsta möjliga mån äro utsatta för uppvärmning från rören. För detta ändamål rekommenderas ett arrangemang enligt fig. 2. Den vanliga regeln, att alla delar och kopplingstrådar måste vara väl stagade mot vibrationer, gäller även här. Avstämningsskondensatorerna böra vara av stabilt utförande och utan glapp. Detsamma gäller mikroratten, om kalibreringen skall bli pålitlig, och litet extra omsorg vid valet av denna lönar sig säkert.

Oscillatorn 6K7 är tillräckligt väl skärmad för att icke vara till nämnvärt besvär, om den lämnas gående under lyssningsperioderna. Däremot kan det vara nödvändigt att bryta anodströmmen till 6J7, om en station på den egna frekvensen skall avlyssnas.

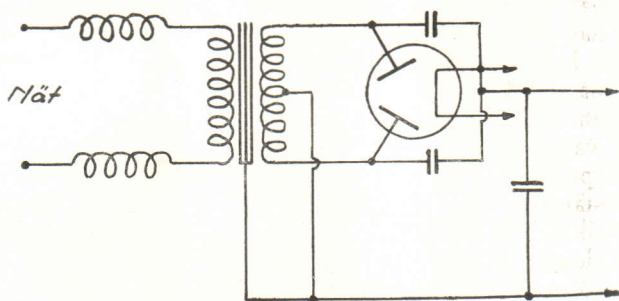
En stor fördel med det föreslagna arrangemanget med en separat "signal shifter" är, att denna kan placeras intill mottagaren inom bekvämt räckhåll. För QSY intill 50 KC/s behöver i regel sändarens övriga kretsar ej stämmas om, och i de flesta fall klarar man sig med att flytta 10 à 20 KC/s för att undgå besvärande QRM.

Med angivna värden täcker avstämningen gott och väl 7,0—7,5 MC/s, d. v. s. 28—30 MC vid dubbling till detta band. Den, som icke önskar så stort frekvensomfång, kan naturligtvis öka bandspridningen genom att koppla bandspridningskondensatorerna över en mindre del av spolarna. Uttaget för bandspridning i 6J7 anodkrets måste man bestämma genom att prova sig fram i varje fall, så att oscillator- och utgångskretsar följas åt.

—RF.

EN SPECIELL FORM AV BCL-QRM.

SM5RH hade nyligen anledning att sysselsätta sig med BCL-QRM-frågan. Det rörde sig om ett ganska egendomligt fall av störningar. I en närbelägen mottagare (en god super) hördes, då —RH satte igång sin likriktare, ett starkt 50-perioders brum på Spångas frekvens. Brummet förefanns ej på andra stationer eller mellan stationerna och ändrades obetydligt vid nyckling.

Följande diagnos ställdes: Spånga går in på likriktarröret via kapaciteten mellan primär och sekundär i transformatorn och förorsakar ett högfrekvent spänningsfall mellan vardera anoden och glödtråden. Denna spänning moduleras av det 50-periodiga spänningsfallet mellan samma punkter. Den så modulerade bärvågen går åter ut på nätet och därifrån in i BC-mottagaren.

Botemedlet är att hindra högfrekvensen från att komma in på likriktarröret. Detta kan antingen ordnas genom att kondensatorer på c:a 5,000 μF (induktionsfria, glimmer) anbringas mellan vardera anoden och glödtråden eller genom drossling av tilledningarna från nätet. Drosslarna böra då vara effektiva för Spångas frekvens. En jordad skärm mellan primär och sekundär å nättransformatorn hjälper även. I fig. här ovan har alla dessa metoder inritats.

I föreliggande fall gällde det Spånga men amatörer, som bo nära andra lokalsändare, kunna naturligtvis stöta på samma problem. I så fall veta Ni nu hur saken skall ordnas.

W8JK-BEAM.

Under den sista månaden har undertecknad provat en nyuppsatt beam, och kan möjligen mina erfarenheter av den vara till någon nytta.

På grund av de lokala förhållandena fick jag nöja mig med en enda sektion och med 15 fots feedrar. Den 30 fot långa ändmatade antennen sattes upp i nästan rätt nord-syd riktning, med den öppna änden sydvart. Höjden över marken är inte mer än ungefär 7 meter. På 14 MC/s avstämmer feedrarna med två stycken seriekondensatorer på 250 μF . Som avstämningsindikator användes tvenne 0,5 amp. glödlampor, vilka kortslutas vid sändning. För 28 MC/s användes parallellavstämning med samma spole som för 14 MC/s och en kondensator på 30 μF . Som

indikator i det fallet användes en glimmlampa, då strömmen i feedrarna är för liten för att glödlamporna skola lysa.

Hela avstämningsenheten sitter vid intaget och är link-kopplad till PA-steget.

Resultatet blev rätt förbluffande. Ljudstyrkan höjdes avsevärt i de länder som ligga vinkelrätt emot längdriktningen och dx kunde avverkas trots usla conds. Men antennen strålar även en smula söderut vilket bevisas av att kontakt även uppnåtts med belgiska stns. Norrut däremot är strålningen lika med noll. SM4NJ som bor några hundra meter rätt norrut från min QTH hör mig som ett dx under dåliga conds. Belåtenheten är därför stor hos både NJ och undertecknad. Ett nyckelfilter tillåter nu obehindrad körning även under BC-tid. Tio metersbandet har varit ganska skapligt även på förmiddagarna fastän det då inte tillåtit några dx.

SM4XX.

FRÅN QSL-BYRÅN.

Härmed får byrån meddela, att den kommer att arbeta enligt följande uppgjorda plan:

QSL-kort till föreningens medlemmar utsändas en gång i månaden, mellan den 20 och 25.

QSL-kort från medlemmar till utlandet ävenledes en gång varje månad, mellan den 10 och 15.

Av ovanstående framgår, när QSL-kort böra vara byrån tillhanda för att medfölja månadens QSL-sändning. Vidare torde medlemmarna taga i beaktande, att kortens dimensioner icke böra överstiga standardformatet 105×148 mm. för att kunna inrymmas i QSL-byråns härför avsedda påsar. Överskrida korten det uppgivna formatet ser sig byrån nödsakad vika dessa.

Pse gör QSL-managern den tjänsten att sortera insända kort efter prefix (utan pappersmelanlägg) och adressera QSL'en till:

Föreningen S. S. A.
QSL-byrån,
Stockholm 8.

Det underlättar arbetet här.

I hopp om att samarbetet mellan medlemmarna och QSL-byrån blir gott, önskar jag att QSL-skörden i alla avseenden blir tillfredsställande.

SM5OK
QSL-manager.

SM XTAL-FREKVENSER.

SM2WB har tillställt Red. en lång och väl uppgjord lista över SM xtal-frekvenser. Innan vi publicera den, vore det emellertid önskvärt att hams, som det senaste året anskaffat nya kristaller, ville meddela detta till undertecknad. Endast därigenom kan listan få sitt fulla värde. Det ligger ju för övrigt i varje hams intresse att underätta oss övriga om sin eller sina frekvenser i och för undvikande av onödigt QRM oss SMs emellan.

RADIO SKHN.

Den 30 oktober lämnade direktör Wenner-Grens magnifika lustjakt Southern Cross Le Havre för att bege sig ut på världsomsegling. SSA hade per brev till dir. Wenner-Gren angivit lämpliga tiden för QSO med svenska amatörer. Det visade sig emellertid sedan, att dessa tider ej passade ihop med den övriga trafiken. Telegrafisten ombord, Rothman (ej SM5RY som först förmodades), som dessutom är styrman, hade även sina vakter på bryggan att sköta.

Vid förbindelse med SM6WL den 31 oktober meddelades, att tidpunkt för följande dagar skulle avtalas vid varje QSO.

Färden gick från Le Havre ned till Madeira, där ett uppehåll på 2 dagar gjordes. Nästa hamn var Dakar i Senegal, varefter färden över Atlanten till Sydamerika anträdde.

Mellan den 6 och 10 november hördes inga svenska stationer av SKHN. Den 11 meddelades, att man dagen därpå skulle passera "linjen". När detta skedde ägde ett grandioöst linjedoprum, varvid hr Rothman fungerade som "doktor". Första hamn i Sydamerika var Pernambuco, därifrån gick färden till Bahia och SKHN är nu på väg till Rio de Janeiro, där ett uppehåll på 15 dagar skall göras. Efter besök i Montevideo tillbringas jul- och nyårshelgen i Buenos Ayres.

Enligt rapporter har SKHN tills dato endast haft QSO med 3 svenska stationer nämligen SM6UA, SM5WK och SM6WL. SM5NK och SM5OM ha hörts men ej uppfattat anropen.

Till tjänst för dem, som önska QSO med SKHN, kan meddelas att QRG är nära hf-kan-ten av 14 MC/s-bandet. Tönen ICW. Tiden varierar som ovan sagts men håller sig mellan 18,00 och 20,00 GMT med 19,30 som den vanligast förekommande. SKHN hörs i allmänhet mycket väl (output 200 watt) och detta även då inga andra stationer från det hållet komma igenom.

—WL.

T. Y. M. HAR ORDET.

Ni tycks ha fått handen på nyckeln igen OC's och i sanning roligt att åter få en trevlig pratstund. Av allt att döma var det ej så farligt med inaktiviteten, ty samtliga gamla rävar på 7 MC/s — mitt special- och stamband för SM-tfc — ha hörts och QSOats.

Tyvärr måste jag säga, att ett par av våra nyare förmågor, vilka vid sin entré i gamet visade goda anlag för CW, totalt ha degenererats och förfallit till foni och grammofonspelning. Foni av en op med huvudet på skaft och med sinne för finesser kan ju gå an (på lämpliga tider och band), men när spleenriden greenfoots börja uppträda fräckt och offentligt ge äldre kamrater tjyvnyp, då går det för långt. Tro ej att ni kan gömma er i mängden av stns. Hams, i synnerhet foniops, äro ständigt påpassade både av myndigheter och BCLs. Dessutom har rx'en

på T. Y. M.'s station en märklig blick för sådana saker. Tyvärr kan jag ej ge mig till att publicera syndarnas calls eller på annat sätt än här huta åt dem, men, ja Jean, vi ha väl antecknat dem i loggen?

Härom söndagen var det verkliga häxkitteln på 7 MC/s. Hi-speed bug-op'n SM6— blixtrade ett CQ, så att man nästan tappade andan, och wabblerkonungen SM6— skovlade på med sin specialbyggda key till den grad att reläet löpte ständig fara att bränna ihop. Bandet verkade riktigt kontinentalt, isynnerhet när ett par hajar slog sig till ro vid ett stycke "lump" och fräste på med toppspeed och BK. Men så kom bakslaget. På högfrekventa delen av bandet plumsade en inte alltför ofta hörd sexa omkring med SM-eterens praktfullaste T5, till yttermera visso försedd med prydliga nyckelskvättar, vilka hördes över en tredjedel av bandet. Jag minns mycket väl, när den op'n satte igång för c:a tre år sedan. Tönen var densamma även då. Det tyder inte på någon större ambition hos ham'en ifråga. En enda ful fisk förstör hela det goda intrycket av ett band i övrigt fullt med vältrimmade, stronga stns. I SM-eter vill vi helst slippa sådana där rosslande, klafsande och kippande notes. Alltså:

Använd endast fb pdc i luften OM's!

73

Eder
T. Y. M.

DIOD-, ANOD- ELLER GALLERLIKRIKTNING?

När det gäller rörlikriktning har man som bekant tre system att välja emellan nämligen diod-, anod- och gallerlikriktning. Vi skola här i kortet beröra dessa systems för- och nackdelar.

Diodlikriktaren behöver stor ingångsspänning för att arbeta linjärt. Vid små amplituder är verkningsgraden mycket låg, och det finnes ett tröskelvärde, under vilket den över huvud taget ej arbetar.

Anoddetektorn är mycket känsligare för små amplituder än den ovan nämnda, men ger större distorsion.

Den utan konkurrens bästa detektorn för svaga signaler är gallerlikriktaren särskilt den med liten kondensator och stor läcka (5—10 M Ω). Visserligen ger den den största distorsionen av de tre nämnda systemen, men detta bör ej verka avskräckande på den som verkligen önskar bygga en DX-mottagare. Undertecknad hade själv en super som från början var byggd med diodlikriktning. Känsligheten var god redan då, men efter övergången till gallerdetektor blevo de verkligt exklusiva (och svaga!) dx-stationerna hörbara på ett helt annat sätt än förut.

Att påpeka fördelarna av denna typ av likriktning i den speciella dx-rx'en var huvudändamålet med denna lilla artikel.

—WL.

DX-SPALTEN.

Glädjande nog har det inkommit ett par rapporter till denna spalt. Tks OMs.

Condx ha sedan sist stadigt förbättrats. Särskilt gäller detta 28 MC/s där det de senaste veckorna varit helt enkelt strålande. —RF som nyligen försökt sig på bandet ifråga meddelar att det hela verkar som trolleri för honom. Tiden omkring 1400 GMT är särskilt lämplig för W QSO men USA kommer igenom med goda ljudstyrkor ännu vid 1700 GMT.

Intresset för DX Century Club tycks ha stigit avsevärt. Åtminstone har Red. fått den uppfattningen vid lyssning på SM-stationer på 7 MC/s. Flera hams ha nu fått ihop 75 kort eller mer och vi ha alltså hopp om att snart få se en del svenska anropssignaler i ARRL's lista över aspiranter till medlemskap.

—VX har ökat på sin lista med YI, KA och ZA. Totala antalet är nu 81 countries varav 76 verifierade.

—QP som i början hade litet besvär med sin beam tycks nu ha funnit formen. Resultat CT3, ZS och ZE som nya countries.

—MU meddelar sitt resultat i de senaste DX-testarna: DJDC 13384 p. och VK/ZL 2970 p. Red. förmodar att det räcker till seger i båda tävlingarna. Congrats OM.

—WL workade I7AA för en tid sedan. Dessutom CR7 och ZB2OXVC. Den senare stationen har visserligen Gibraltar som QTH men ARRL godkänner sannolikt ej förbindelser med densamma — tyvärr. Sämt in 79 QSL till ARRL.

—RF meddelar vidare att W1AKY söker kontakt med SMs på 28 MC/s fone varje söndag efter kl. 1300 GMT. Han talar småländska.

Den som ej haft QSO med VS7 bör leta efter VS7GJ 14090 KC/s fone på lördagseftermiddagar. Kommer in fb men har alltid lokala QRM och QRN.

LITTERATUR.

Radiolexikon av ing. W. Stockman, utg. av Populär Radio. Pris Kr. 1:50 pr del.

I serien Populär Radio's Handböcker utgives f. n. ett radiolexikon av vilket hittills fyra delar utkommit omfattande A till Elektrostatiske enheter. Det färdiga verket är avsett att bestå av åtta delar. Lexikonet lämnar uttömmande och populärt framställda förklaringar på alla radiotekniska ord och uttryck.

NYA LICENSER.

SM5KK, J. A. Söderlund, Brännkyrkagat. 136, Stockholm.

SM5KL (ex SM5-369) K.-O. Österberg, Lanna, Hidingebro.

SM7KN, P. Karlsson, Hellerströmsgat. 26, Sölvesborg.

AMATÖRRADION I LITHAUEN.

De första kortvågssamatörerna i Lithauen började sin verksamhet omkring år 1922. Ännu 1932 uppgick deras antal dock ej till mer än fyra eller fem. År 1933 började emellertid Post- och telegrafstyrelsen att utdela licenser åt av kortvågssändning intresserade amatörer. Härmed var vägen jämnad och lithauiska calls blevo nu allt vanligare i etern.

För närvarande finnas 45 officiellt licenserade stationer i landet. Tills helt nyligen ha dessa hams arbetat oberoende av varandra. Den 2 oktober i år bildades emellertid en lithauisk kortvågsförening för att tillvarata amatörernas intressen. Namnet på denna förening är alltför långt och svårstavat för att här återgivas men det förkortas L. M. R. President är vår gamle bekante LY1J, sekreterare LY1S och QSL manager LY1AA.

Föreningens adress är Hipodromo 14, B, Kaunas. QSL-kort och annan korrespondens sändes till L. M. R., Post Box 100, Kaunas.

Vi svenska amatörer gratulera våra lithauiska vänner till den lyckliga lösningen av deras problem och önska dem all framgång i fortsättningen.

SM6WL.

ADRESSFÖRÄNDRINGAR.

SM5XS, Löjtnant J. F:son Holmgren, Wittstocksgatan 8 V, Stockholm.

SM4XX, Hr B. Linderholm, Domaregatan 13, Hudiksvall.

SM5-180, Ing. Berndt Thisell, Roslinsvägen 26, S. Ängby.

SM5-255, Hr Carl-Otto Petersson, Björnvägen 8, Lidingö.

SM5SL, Ingeniör Arne Lidén, Belevägen 12, Lidingö 1.

SM5XW, Assistent Arne Malmström, Eriksdalsgatan 42, 1 tr., Stockholm.

SM5QV, Hr C. Pettersson, Hälsingehöjden 9, c/o Fredriksson, Stockholm.

NY QSL-BYRÅ ADRESS:

USKA, Berne, Postbox Transit, Schweiz.

Monterade 7 och 3,5 MC/s Valpey Xtals

Pris Kr. 17:50 pr st.

Hållare separat Kr. 4:25.

Omg. leverans.

SM6WL, Box 8, Motala.

QTC utgives av **SSA, Föreningen Sveriges Sändareamatörer, Stockholm 8**